

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2576 CORTLANDT.

NO. 279. — ŠTEV. 279.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 27, 1918. — SREDA, 27. NOVEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Kako je v Jugoslaviji

JUGOSLOVANI ŽELE, DA ZAVEZNIKI POMIRIJO AVSTRIJO.
— VARSTVO PROTI NEMCEM. — JUGOSLOVANI MORAJO
IMETI SVOJE. — PIŠE JOHN A. BASS.

Pariz, Francija, 26. novembra. — V nekem razgovoru z zunanjim ministrom češkoslovaške države Benešem sem ga opozoril na dejstvo, da tekom treh strašnih let v svojih razgovorih z menoj ni nikdar izgubil vere v izid vojne in je natančno napovedal dogodke, ki so vodili do razpada Avstro-Ogrske.

Zaradi tega sem ga naprosil, da me informira o sedanjem položaju v Avstriji.

— To morem storiti z vso natančnostjo, — je rekel. — Naša država je središče gibanja za reorganizacijo razpadle Avstro-Ogrske, kajti naš narod je edin in nova vlada ima kontrolo nad češko-slovaško državo, kjer vlada red. Tekom vojne smo tudi organizirali naš živilski položaj tako, da so naši kmetje sistematično skrivali zaloge, s katerimi moremo morebiti zalagati tudi druge dežele Avstro-Ogrske dva meseca.

To bi mi mogli storiti pod pogojem, da bi nam ententa poslala potrebni živež koncem te dobe in ako so to prej obljubili. Toda mi zdaj hrano zadržujemo, ker ententa v tej smeri ni ničesar storila.

Italija ni izboljšala železniške zveze z Dunajem. To pa bi se kaj lahko zgodilo, kajti železnice so v dobrem stanju. Na Dunaju je lakota in dosledno velik nered ter skrajno nevaren položaj.

Na Ogrskem prevladujejo iste razmere. V Budimpešti je prišel boljševizem do popolne veljave. Toda angleške in francoske čete, ki so že prišle v te kraje, bodo vpeljale red. Za sedaj je vse odvisno od tega, koliko hrane morejo poslati zavezniki v te kraje.

V Nemčiji se mora opazovati položaj z večjim nezaupanjem, toda ne zaradi tega, ker revolucija ni pristna, temveč zaradi tega, ker je pangermanska in ekspanzivna. Agresivnost nove republike se more skazati za nevarno, ako se na nj ne bo pazilo.

Na vzhodu bi se morale države strniti okoli češko-slovaške države, ki je najpopolnejša narodna zveza in ima dovolj virov za ta namen.

Voditelji narodnega gibanja v Jugoslaviji so bili vedno v najtesnejši zvezi z voditelji v Pragi in so po duhu tesno zvezani z nami.

Želimo kosa zemlje med Nemčijo in Ogrsko, da se prepreči med njimi trgovska pogodba, po kateri bi bili Čehi odrezani od morja. Z Jugoslovani pa hočemo imeti tesne zveze in jim pomagati v trgovskem razvoju.

Sverovzhodna Poljska bo postala žrtev nemške trgovske ekspanzije, ako ji ne pomagamo pri njenem industrijskem razvoju. Zedinjenje vseh Slovanov od severa do juga bi tvorilo novo Srednjo Evropo in bi bila stena nemškemu trgovskemu razširjenju. — Najboljše orožje, katerega bi se mogli poslužiti, bi bila carina.

Spori med Jugoslovani in Italijani so dospeli do točke, da jih sami ne morejo poravnati. Rešiti jih morejo samo združeni sveti teh dežel in zavezniških. Pred očmi pa se mora imeti, da morajo vsi temeljni principi, po katerih se bo prenavljala Evropa, imeti izjeme.

Naprimer pravica malih narodnih skupin, da odločujejo o samih sebi, se mora pogosto umakniti večji potrebi velikih mas narodov za ekonomsko neodvisnost. Vsled tega mora Reka in dalmatinsko obzežje dati Srbiji in Jugoslaviji prosto pot do morja. Oni pas, katerega želimo da je priplavljen črni, spada pod isto točko.

Kolikor mi je znano, so se vsi Jugoslovani združili proti Italiji, vsled njenega postopanja na Reki in ob dalmatinskem obzežju. Zato želimo zavezniško vojaško okupacijo važnih točk v Avstriji.

Združena Jugoslavija

JUGOSLOVANSKI NARODNI SVET V ZAGREBU JE IZBRAL
ALEKSANDRA ZA REGENTA. — JUGOSLOVANI PROTESTI
RAJO PROTI ITALIJI.

Bazel, Švica, 26. novembra. — Neko poročilo iz Ljubljane pravi, da je Narodni svet v Zagrebu imenoval srbskega prestolonaslednika Aleksandra za regenta jugoslovanske države.

V Sarajevu je bil sklican državni svet, sestavljen iz vseh članov zagrebiškega Narodnega sveta, 50 delegatov iz Srbije in 5 iz Črnogore.

Ta svet bo postavil kabinet za jugoslovansko državo. Nadalje se je tudi sklenilo, da bo Aleksander imenoval vladno upravo za Belgrad, Cetinje, Ljubljano, Sarajevo, Split in Zagreb.

Kakorhitro bo situacija rešena, se bodo vršile volitve za narodno skupščino, ki bo imela svoj sedež v Sarajevu in bo definitivno odločila obliko države, ki bo postavljena, in sprejela ustavo.

Pariz, Francija, 26. novembra. — Italijanske čete, ki so prekorale jugoslovansko Avstrijo, so se spopadle s Sbr in prišlo je skoro do javnega razdora.

Jugoslavija je nasprotna italijanskemu prodiranju proti Reki in Sušaku in je naprosila Srbijo, da to prepreči.

London, Anglija, 26. novembra. — Izvedenje določb avstrijsko-italijanske premirja ob vzhodnem in severovzhodnem Jadranu je povzročilo mnogo spora in ljubosumnosti pri jugoslovanskem narodu, ki pripisuje Italiji namero, da bo stalno zasedla to ozemlje, ki je v resnici isto, ki je bilo določeno Italiji v zavezniški pogodbi leta 1915.

Jugoslovani so zadovoljni, da bi se okupacija izvršila z mešanim zavezniškim vojaštvom, ne pa samo z Italijani.

Italijanski okupaciji Reke je sledil oster protest zagrebiškega narodnega sveta pri zavezniških.

Poroča se celo, da je na nekaterih krajih dala okupacija povod obiravanju vrednim dogodkom med Italijani in Jugoslovani; na te kraje so bile tedaj poslane mešane čete.

Ass. Press je izvedela, da store zavezniške vlade vse, da se pride do prijateljskega sporazuma med nasprotujočimi si strankami, dokler spora definitivno ne reši mirovna konferenca.

Boji za Lvov.

Kodanj, Dansko, 25. novembra. — Včeraj so poljske čete zavzele glavno mesto. — Glavno mesto Galicije Lvov. Od Poljske vojska je takoj prišla začetka novembra so bili ljudi boji oblegati mesto in tekom bojev je okoli Lvova, kar so ukrajinske čete zelo trpele.

KAKO SO RAVNALI NEMCI Z BELGIJSKIMI ŽENSKAMI.



WHEN THE GUNS WERE IN LILLE
FROM LONDON SUPPLIES © IN U.S.A. BY N.Y. HERALD

Kaj bo s kajzerjem?

Prasec je živel na stroške nemškega naroda. — Ko je ljudstvo stradalo, se je on pital s prepelicami. Nemci ga nameravajo postaviti pred sodišče.

London, Anglija, 26. novembra. (Poročilo Universal Service). — Leipziger Volkszeitung pravi, da je bivši kajzer, Viljem Hohenzollern sistematično ropal narod. To ropanje se je vršilo že nekaj mesecev. Predno je kajzer pobegnil, je izrazil vsako priliko, samo, da oropa nemški narod.

V zelo značilnem članku, katerega je priobčil omenjeni list, je med drugim tudi sledeči odstavek:

Ko je pobegnil kajzer iz Nemčije, ni vzel seboj samo osebne lastnine, pač pa tudi veliko množino, zlata, srebra in obveznic, ki so last nemškega naroda. Že par mesecev pred svojim begom je pošiljal kajzer v nevtralne dežele denar.

Ta list zahteva, da mora kajzer vrniti narodu naravno lastnino. — "Berliner Tageblatt" pravi, da je to, kar je napravil kajzer "največja hipokriza".

V dokaz temu objavlja list dva jedilna lista. Iz teh dveh listov je razvidno, kaj so jedli v nemškem glavnem stanu v času, ko je nemški narod jedel krknjene pse in podgane.

Dne 3. septembra so jedli za lunč sledeče: ribe, pečene prepelice in kuhana jabolka, dunajski puding in desert.

Za kosilo so imeli: ribo, riž, prepelico, solato, jajca in sadje.

Pripomniti je treba, da tedaj ni bilo kajzerja v glavnem stanu. Ko se je vrnil, je bil obed obilnejši. Jedli so: juho, pečen jezik, prepelice, jabolčno omako, kosilo, špaglje, češpljev kompot in desert.

Amsterdam, Nizozemsko, 26. novembra. — Danes so sporočili iz Berlina, da so se sestali zastopniki vseh nemških držav. Vsi zastopniki so se zedinili v zahtevi, da je treba postaviti bivšega kajzerja pred sodišče.

London, Anglija, 26. novembra. Zavezniški imajo pravico spraviti Viljema Hohenzollerna iz Nizozemske. To bodo tudi storili ter bo v najkrajšem času v njihovih rokah.

V svojo pest bodo dobili tudi vse one osebe, ki so bile odgovorne za nečloveške zločine v sedanjih vojni. Nizozemska vlada pravi, da ne more izročiti kajzerja brez dovoljenja sedanje nemške vlade.

POZIV.

V soboto, dne 30. novembra se bo vršil ob osmi uri zvečer shod Slovenskega Republiканskega Združenja v dvorani Martina Rauhca 211 Graham Avenue, Brooklyn, N. Y.

Na shod se pozivajo vsi Slovenci in Hrvati, ki dobro želijo svojemu narodu.

Vstop je dovoljen vskemu, in sajamečna je svoboda govora, dokler govornik vpoštevata red in pristojnost.

Shoda se vdeleži korporativno Newyorški Hrvatski Sokol.

Nasvidenje v združenju narodnih in svobodnostnih newyorških Slovencev in Hrvatov.

Odber S. R. Z.

Kitajci in Nemci

Kitajska se hoče iznebiti vseh Nemcev. Zahteva povratek ozemlja in koncesij kot del mirovne pogodbe.

Vsled svoje sovdeležbe v vojni na strani zaveznikov bo Kitajska na mirovni konferenci v Versailles zahtevala kot svoj delež nagrade povratek vse nemške lastnine, teritorialne ali trgovske, na Kitajskem ter odpravo konzularnega pravosodja zavezniških in rodov v trgovskih mestih republike. V tem smislu se je izrazil dr. Chilian Tsur, ki je bil pred kratkim imenovan kitajskim konzulom v New Yorku in ki je že dospel na svoje mesto.

Kitajska ne bo zahtevala nobene drugega ozemlja kot ono, ki je bilo nekoč kitajsko. Skušala tudi ne bo dobiti posebne prednosti na Daljnem iztoku razven pravico povečati svojo trgovino, posebno s Ameriko.

Dr. Tsur, ki je bil skozi deset let v diplomatični službi svoje dežele, je tip mladih Kitajcev, ki so bili odgovorni za strmoglavljenje cesarstva ter ustanovljenje kitajske republike. Zavzemal je važna in odgovorna mesta ter bil skozi štiri leta drugi tajnik kitajskega poslanstva v Tokio.

Razmerje med Kitajsko in Japonso se je veliko bolj utrdilo kar je pripisovati vojni, — je rekel dr. Tsur. — Ozek stik pa datira posebno iz časa, ko sta se obe deželi združili, da oprostita Sibirijo boljševitvu. Ne verujem da ima Japonska kakke teritorialne aspiracije, ki bi bile škodljive Kitajski.

Dr. Tsur pravi nadalje, da bodo postali trgovski odnosi med Zdr. državami in daljnem iztoku tesnejši. Številni veliki kitajski trgovci prihajajo v Združene države, kjer kupujejo stroje v namenu, da pospešijo razvoj trgovskih virov svoje dežele. Bodoči razvoj ameriške trgovine na Kitajskem se bo vršil z veliko naglico. Pred kratkim izvoljeni novi kitajski predsednik je dalaven neprestano v tem smislu. V svojem prvem sporočilu na parlament je izjavil, da je treba razviti vire dežele na korist kitajskemu narodu. Z ozirom na to, se oziira Kitajska na Ameriko, ki je edina dežela, ki more zadostiti vsem potrebam Kitajske.

Kitajska je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da prežene nemške interese iz dežele. Junija meseca je bil dr. Tsur imenovan na važno mesto komisarja v Avstraliji, da nadzoruje tam 4000 Nemcev, katere se je hotelo deportirati iz Kitajske. Vsled nekega nepoznanega upliva, da se je odredilo, da se ne bo.

Sedaj, ko je Nemčija poražena, se hoče Kitajska za vedno iznebiti vseh Nemcev. Z ozirom na to bo zahtevala na bodoči mirovni konferenci, naj se ji izroči vse nemške posesti na Kitajskem kot železnice, industrije in naselbine. Več kot sto nemških propagatorjev se je ali interniralo ali pa de-

25 dni na 'Deutschland'

Poročnik Fulcher je bil vjet na "Deutschland". — Pripoveduje o krutostih. — "Bog ga bo rešil".

Harwich, Anglija, 26. novembra. — Poročnik Fulcher, ki je eden dveh ameriških ujetih častnikov, in ki se je pripeljal na podmorskem čolnu "Deutschland", ki se je danes predal, živo slika svoje dogodke od 30. septembra, ko je bila ameriška tovorna ladja "Ticoonderoga" sredi Atlantika potopljena.

"Prvi strel s podmorskega čolna", je prišel, "so nevarno rani li kapitana, rani li posadko in zažgali ladjo. Krov je bil namah pokrit z mrtveci. Neka angleška križarka je pričela streljati, nakar se je podmorski čoln potopil. Poskušali smo ogenj pogasiti in spustiti v morje čolne, toda v zmedenosti je večina revnih tovarišev utonila.

Podmorski čoln nas je znova napadel in streljali smo tudi mi, dokler nismo bili prepričani, da se ladja potaplja in bi bilo nesposobno braniti se še dalje. Nato smo se odločili, da se podamo".

Dasiravno je bil poročnik Fulcher nevarno ranjen, je vendar obesil posteljno blazino na kol in mahal namesto bele zastave. K potapljalci se ladi je je približal podmorski čoln, ki je vzel na krov častnike, med njimi tudi Fulcherja.

Poveljnik podmorskega čolna držeč v svoji roki samokres, je vprašal poročnika Fulcherja, kje je prvi strellec.

"Povedal sem mu, da so bili vsi strelci ubiti", je odvrnil Fulcher. "Nek mornar, ki je znal nemško, se je potapljaj in klical na pomoč. Poveljnik pa se za klee ni brigal, temveč je samo rekel: 'Bog go bo rešil', in prepuštil ga je usodi.

"Zdravnik mi je slekel krvavo obleko in mi ponudil požirek žganja. Ko sem nekoliko okrevljal, so me strogo izpraševali. Stavili so mi vprašanja o naših spremljvalnih ladjah in splošno o Amerikancih. Zlasti me je poveljnik vprašal, zakaj imenujemo v Ameriki Nemce Hune.

12. dan potem, ko je bila naša ladja potopljena, smo srečali neko norveško ladjo, ki je bila na poti iz New Yorka v Avstralijo. — Nemci so jo vjeli in prepeljali vse blago na podmorski čoln. Naslednji dan ob desetih dopoldne je bila ladja potopljena. Nemci so pustili posadko njeni usodi na morju 1000 milj od suhe zemlje.

Dva dni nato smo opazili neko angleško jadrnico. Prišla pa so tudi angleške križarke, nakar smo se potopili. Strelji z angleških ladij so padali tako blizu podmorskega čolna, da se je tresel.

Potekla sta dva dneva in zopet smo opazili eno angleško ladjo. Podmorski čoln je oddal na njo portiralo in deportacije prejšnjih podanikov kajzerja se bodo vršile še naprej.

Razven odposiljanja kitajskih čet v Sibirijo, kjer so se borile na strani zaveznikov proti boljševikom, je poslala Kitajska nekako 140.000 delavcev v Francijo, kjer so bili zaposleni pri konstrukcijskih delih. Z ozirom na vse to je Kitajska upravičena, da se bo na

Foch v Strassburgu.

Strassburg, Alzacija, 25. novembra. — Danes popoldne o pol dveh je maršal Foch na čelu armade v spremstvu generalov Gullamanta in Gourauda vkorakal v mesto.

Srbska vlada v Belemgradu.

Washington, D. C., 25. nov. — Neko večerajnje poročilo srbskemu poslanstvu pravi, da je bila srbska vlada, ki je skoro tri leta imela svoj sedež na otočku Korfu, prestavljena zopet v Beograd.

Poročilo tudi pravi, da je srbska vojska, ki je bila znatno povečana s prejšnjimi vojnimi ujetniki ki so bili osvobojeni iz bolgarskih in avstro-ogrskih ujetniških taborišč, zasedla vse ozemlje, v katerem prebiva srbsko govoreče prebivalstvo.

Bosna za Srbijo.

Bazel, Švica, 25. novembra. — Bosanska narodna vlada je naslovala poslanico na srbskega prestolonaslednika Aleksandra, v kateri pravi, da se takoj prikloni Bosna in Hecegovina srbskemu kraljevstvu pod vladno Karadžorževićeve dinastije, katere vladajoči glavar je Aleksander.

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdaj demokratični, ker ne poznamo med seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v Slovensko-ameriškem Koledarju za leto 1919.

Čiščenje morja.

London, Anglija, 25. novembra. Brodovje pobiralec min je danes odploval iz Firth of Forth, da na prvi pot v Kiel angleškemu škadron, ki bo razorožil ostale nemške bojne ladje.

Škadron bo šel tudi Welhelms-hafen; škadron obstaja iz ene bojne ladje in več rušilcev.

Ameriške ladje na poti domov.

Queensstown, Anglija, 25. novembra. — Mnogo ameriških zaslovalcev podmorskih čolnov je danes odploval v spremstvu ladje Bicknell proti Združenim državam.

"Bela kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali jo more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najdete v SLOVENSKO-AMERIŠKEM KOLEDARJU za leto 1919.

mirovni konferenci čulo tudi njen glas ter odobrilo njene zahteve. torpodo in 83 strelav. pa je ni zadel.

25. oktobra so bili vsi podmorski čolni poklicani domov in v 25. dneh smo prišli v Kiel. Tam so me poslali na ladjo "Prinz Heinrich", kmalu nato pa se mi je reklo, da lahko odpotujem v Anglijo na podmorskem čolnu, ki me je vjel. Odpulili smo na Helgoland, kje smo se pridružili drugim podmorskim čolnom in smo prišli danes v Har-no skočno skozi vse različne nevar so bili zaposleni pri konstrukcijskih delih. Z ozirom na vse to je Kitajska upravičena, da se bo na

Važen shod

Vsi tisti naši ljudje, ki žele, da bi bili gospodarji na svoji zemlji, ki obojajo krivično postopanje italijanske vlade, katere hoče dobiti gospodstvo nad našimi kraji, vsi, ki so nad tem ogorčeni in žele svojemu narodu popolno samostojnost in neodvisnost, naj pridejo na

Protestni shod

ki se vrši v nedeljo, dne 1. decembra ob osmih zvečer v AMSTERDAM OPERA HOUSE, 340 West, 44 Street.

Nastopili bodo razni govorniki, ki bodo natančno razložili, zakaj nima Italija pravice lastiti se naših zemlja in kaj je treba ukreniti, da jih ne bo dobila.

Vsek, kadar ne bo na shod, bo jasno dokazal, da mu je čisto vseeno, če gospodarji v slovenskih krajih Slovenci ali Italijani.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in	Za celo leto za mesto New York \$5.00
Canada	\$3.50 Za pol leta za mesto New York 3.00
Za pol leta	3.00 Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta	1.00 Za inozemstvo za celo leto 6.00

GLAS NARODA

("Voice of the People.")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription per Annum \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.**"GLAS NARODA"**

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Cetrta obletnica

Ob priliki četrte obletnice svetovne vojne je bil pod gornjim naslovom priobčen v "Domoljubu" sledeči članek:

— V petek 26. julija bo štiri leta, kar je Avstro-Ogrska napovedala Srbiji vojno. Srbijo je štela mogočna Rusija, za Avstrijo je stala Nemčija. V trenutku se je svet zavedel strašne misli: Kaj če nastane svetovna vojna?

Zunanji uradi velikih evropskih držav so bili zaposleni noč in dan z dogovori z drugimi državami, brzjavke so letele z Dunaja v Petrograd in Berlin, iz Berlina v London in nazaj. Države so se začele z mrzlično naglo oboroževati. In tedaj se je utrgal plaz strašne evropske in svetovne vojne, plaz, ki je podržal nekaj prestolov in držav, uničil evropejske polja in bogata mesta, usmrtil in pobabil milijone ljudi. In plaz drvi še dalje in dalje in ni ga pod solnce, ki bi ga mogel ustaviti ali mu uginiti smer.

Vojska je s kruto brezobzirnostjo podržala celo vrsto malikov, ki jih je moderno človeštvo častilo.

— Država sem jaz, — tako je govorila naša birokracija pred vojsko. — Ti državljani, glej, da boš pridno davek plačeval, da boš zvest cesarju in domovini! Kaj mi delamo, te nič ne briga!

Prišla je vojska, kdo se vojskuje? — Ne ministri in državniki, ampak — ljudstvo. Državo je rešilo ljudstvo, ne birokracija. Država ne tvori samo uradniki, ampak tudi v pretežni večini ljudstvo. Uradniki so zaradi ljudstva po pisarnah, ne ljudstvo zaradi uradnikov.

— Mi vodimo zunanjo politiko o in sklepamo pogodbe z drugimi državami, — je rekla pred vojsko diplomacija, minister za zunanje zadeve in njegovi uradniki. Toda, tudi ljudstvo, ki trpi in plačuje, hoče imeti besedo pri tem, ko se določa njegova usoda. In vsi zatirani narodi so vzdignili prapor z besedami: **Samodoločba narodov.**

— Za Avstrijo je najboljši dualizem, — so govorili pred vojsko Nemei in Madžari, to se pravi: V Avstriji vladajo Nemei, na Ogrskem pa Madžari, drugi parodi naj molče in ubogajo. V vojski pa je dualizem popolnoma odpovedal. Madžari ne dajo izmogniti Avstriji ničesar, v svojih zahtevah pa postajajo vedno predznejši, imeti hočejo samostojno armado, Dalmacijo.

Toda Avstro-Ogrska ni nemška in ne mažarska, ampak je last vseh narodov, ki prebivajo v tej državi. Tako vsaj trdijo narodi te države in v moderni državi velja to, kar narodi odločijo. Tudi dualizem se je izkazal kot malika.

Na mesto tega malika pa je postavil jugoslovanski narod svoj vzor — **samostojno jugoslovansko državo.** Naša majniška deklaracija je postala politično geslo vsakega zavednega Jugoslavana, postala državno ustavno pismo, postala listina svobode in pravice zatirane jugoslovanskega naroda. Naš narod je s svojo krvjo pisal svojo voljo po svobodi in pravici. In kar narod hoče, tega mu ne more braniti nobena vlada in noben minister.Absolutizem, neomejena nadvlada posameznih močnejših narodov nad šibkejšimi se ruši po vsem svetu, na njegovo mesto pa stopa **demokratizem, ljudska volja.** — Padla je tudi samovlada strankinih voditeljev. Kakor ne sme nobena vlada reči: — Država sem jaz, tako tudi noben načelnik stranke — zlasti ne stranke, ki se imenuje ljudska, — ne sme reči: Stranka sem jaz!

Zato je padel pri nas dr. Šušteršič, zato je padla "Resnica" in nove "Novice" mu ne bodo pomagale več na noge. Ljudske množice ne gredo več slepo za njenimi voditelji, postale so zavedne, vedeti hočejo, kam jih voditelj pelja. "O nas se ne sme ničesar odločati brez nas" je geslo demokratizma.

Za narode in države in za nas vse je sedanja vojska veliko izpraševanje vesti. Pokazala nam je temeljne zmotne našega javnega življenja, mednarodnega in meddržavnega; pokazala nam je nove cilje in nova pota. Blagor mu, kogar skušnja izmudi.

Pomen jugoslovanskega vprašanja

O tem predmetu je govoril na seji poslanske zbornice na Dunaju državni poslanec dr. Smolaka dne 18. julija sledeče:

— V proraunsko debato je po raznih nujnih vprašanjih vpletenih toliko različnih predmetov, da je skoro izgubila svojo enotnost. Kljub temu je oblačna ena, nam vsem skupna ideja, in sicer ne malenkostno vprašanje, ali bo g. Seidler šel ali ostal, ampak vprašanje, kako naj se naredi konec strahovitemu klanju na našem planetu.

Vsi pravi prijatelji človeštva so prepričani, da je mogoče dobiti in zavarovati svetovni mir samo s splošno spravo narodov, in da morajo služiti temu vzvišenemu cilju vsa plemenita stremjenja narodov. Iz tega vzvišenega stališča moramo presojevati v današnjem velikem času tudi naš notranji položaj, in naša sodba o vladi mora biti odvisna od tega, v koliko stremi tudi ona za gori omenjenim ciljem.

Da mora biti ta sodba neugodna, ni treba še le dokazovati.

Seidlerjeva vlada, ki je zasedla svoja mesta brez programa in brez vodilne ideje, ni imela in nima nikakega razumevanja za velike časovne naloge. Iz lastne inicijative ni storila prav ničesar za spravo med narodi, za prospeh notranjega in zunanjskega mira, in kar je poskusila v zadnjem času, pod pritiskom fanatičnih nemških šovinistov, s tem je prinesla v že itak okuženo atmosfero samo nove strupene pline. Ministrski predsednik, ki je nastopil nekdanj v tej zbornici kot nekaj nevtralnega mirovnika, — neke vrste biblijska spravna mavrica, — je končal s tem, da je namenoma razsvetlil tri nove usodepolne narodne konflikte: med Nemei in Čehi, med Poljaki in Ukrajinci in med Nemei in Jugoslavo. Ni se zavedal niti najmanj najmanjše, kako slabo uslugi je naredil s tem državi, ki jo upravlja. Tudi to je ena onih nemogućnosti, ki morejo obstojati samo pri nas.

Poseben vzrok za nezadovoljnost in za obsodbo tega ministrstva imamo mi Jugoslavo, pri katerih je bila vsled kompaktnosti našega narodnega ozemlja največja možnost, da se preuredi država na narodno-demokratski podlagi. Kaj pa je storil mesto tega Seidler?

S praznimi in neodkritičnimi besedami je to rešitev obljubil, s svojimi dejanji pa pokazal, da jo hoče po možnosti preprečiti. Ne mislim pri tem samo na najnovejšo persekucije na slovenskem jugu, ampak predvsem na to, da je postal ministriški predsednik, ki nastopa v najnovejšem času kot nemški Mihel, najbolj vnet zagovornik pangermanizma na škodo slovenskega dela našega naroda, dočim na drugi strani mirno gleda, kako pripravljajo Madžari podjermljenje dveh povsem jugoslovanskih dežel, Bosne in Hercegovine.

Ti načrti nimajo drugega namena, kakor preprečiti jugoslovansko narodno stremljenje, a ravno oni človek, ki je javno in v tako pomembni obliki priznal jugoslovansko vprašanje in njegovo izredno važnost, jih proglašajo za rešitev tega problema. Sicer pa nam je precej vseeno, ali kak minister naše vprašanje prizna ali ne, ali mu prisojajo večjo ali manjšo važnost.

Kako smo imeli nekdanj nemško vprašanje ali v severni Ameriki problem suženjstva, tako imamo danes brez obzira na menje in izjave ministrov jugoslovansko vprašanje, in sicer ne kot ločen, lokalni problem, ampak enako kakor češko, poljsko, finski, litavsko, letsko, estsko, albansko in vsa druga podobna vprašanja, kot velik kompleks sorodnih evropskih vprašanj, ki jih je treba po mnenju velike večine človeštva rešiti v smislu svobodnih, demokratičnih principov, da prideta Evropa in cel svet vendar še enkrat do mira.

Ta načela zastopa v svojem programu ententa, a tudi centralne države so pristale na nje, čeprav z velikimi pridržki. Nastopile so celo kot narodne osvoboditeljice, ko so proglasile mnogo pred razsolom ruskega carstva z znano proklamacijo dveh cesarjev samostojnost narodne Poljske. Pozneje so sledile še ustanovitve, oziroma, načrti za ustanovitve ukrajinske, finske, litavske, tatarske, georgijske narodne države in spojitve Besarabije z Rumunijo, vse na podlagi narodnega načela, ki je postalo že svetovni zakon, čeprav doslej vedno le na sovraških računih.

Dolje ne smemo pozabiti, da je nastopila Avstro-Ogrska prva kot ustanoviteljica čisto nove nacionalne države, ko je spravila v življenje Albanijo brez ozira na zgodovinske, zemljepisne in gospodarske kriterije, sklepujoč se samo na državnotvorno silo narodne misli. Tako močna je ta ideja, da je ni sile na svetu, ki bi se ji upala odkrito upreti.

Ako se omejimo na Evropo — v drugih delih sveta vprašanje še ni toliko zrelo — razvidimo izredno važnost problema, če pomislimo, da ne gre pri tem samo za bodočnost posameznih pokrajin, — ampak za usodo nad sto in sto milijonov Evropejcev, celega dučeta evropejskih narodov, katerih življenje je treba urediti na pametni in čisto primeren način, da se morejo že enkrat posvetiti mirnemu, rodovitnemu delu in vsak na svoj način razviti svoje zmognosti.

Stari, v svetovni vojni pokopani svet, ki je priznaval lastnost in predprave samostojne države hišnemu posestvu gospoda Liechtensteina, ali podjetniku igralnega blaga v Montecarlou, odrekal jih pa razvitim kulturnim narodom s petimi, desetimi, dvajsetimi in še več milijoni ljud in jih sili živeti pod tujo kurateljo: — ta svet se ne more več vrniti.

Dopisi

Pittsburgh, Pa.

Zadnji čas sem čital v "Glasu Naroda" pozive na delo, da rešimo našo domovino iz italijanskih rok. Ako se je naša domovina otrešla enega tirana, ne smemo dopustiti, da bi zdaj prišla pod drugo. Sloveni, vstanite in na delo, zdaj je zadnji čas! Stori, kar je v naši moči, da rešimo svojo domovino. Kateri Slovenec se zdaj ne bo nič brigal za svojo domovino, bo nosil na svojem čelu pečat narodnega izdajstva, doler bo živ.

Iz nekaterih krajev so se že začeli oglašati naši rojaki ter vabijo svoje ljudi na shode, kjer protestirajo proti nepovabljenemu gostu, ki je zasedel najlepši del naše domovine.

Tukaj iz Pittsburgha se pa do zdaj še ni nobeden oglašal. Ne vem, kaj čakajo tukejšnji Sloveni. Zadnji čas je, da začnemo kaj premišljevat, kaj bi bilo potrebno za obrambo naše domovine. Ne vem, ali ni tukaj v Pittsburghu nobenega Slovenca, ki bi bil zmogel sklicati kakšen shod, kjer bi sestavili prošnjo in bi ga poslali na pristojno mesto?

Pretečeno zimo sem čital neki dopis iz Pittsburgha, kjer je bilo pisano, da je v Pittsburghu okoli 5000 Slovencev. Ako bi se vsi zbrali ter povabili še Hrvatje in Srbe, kateri je v Pittsburghu tudi veliko, bi vsi skupaj lahko napravili lep shod in potem še en posten sprevod. S tem bi pokazali tukajšnjim Italijanom, da nečemo biti italijanski sužnji, ampak da hočemo biti svobodni Slovani v svoji lastni državi.

Če kateri Slovenec opazuje tukajšnje Italijane, lahko vidi, kakšno veselje imajo, ker so njihove čete zasedle slovensko domovino. Italijani nečemo priznati, da po tistih krajih žive Slovenci, kateri je zasedla italijanska armada. Italijani ne morejo dokazati nobene moči človeku, da po tistih krajih, katere so zasedli, žive Italijani. Mi Slovenci pa prav lahko dokažemo, da tam žive večinoma sami Slovenci.

Zato jaz predlagam, da ameriški Slovenci napravimo glasovanje; posebno tisti naj bi se oglašali, kateri so iz tistih krajev doma, katere je zasedla Italija. Vsak Slovenec naj bi popisal svoj natatnični naslov, iz katerega kraja je doma. Vsi ti Slovenci naj bi bili skupni na glasovnicah in naj bi napravili protest in prošnjo, da hočemo biti v jugoslovanski državi in ne pod Italijo Glasovali

SLOVENCI V PITTSBURGHU, PA., POZOR!

TEM POTOM SE NAZNANJA, DA SE ZA NEDELJO. 1. DECEMBRA. SKLICANI JUGOSLOVANSKI SHOD IZ VEČ RAZLOGOV MORA PRELOŽITI NA NEDELJO 8. DECEMBRA.

to, da so učili otroke v slovenskem jeziku. Čeprav so Slovenci plačevali davke kakor Italijani ali pa Nemei, pa vendar se avstrijska vlada ni brigala za to, da bi dala Slovincem šole. Slovenci so v Trstu sami sedeli na svoje stroške šole, ki je veljala nad 600 tisoč kron. Avstrijska vlada in Italijani so se skrbeli, da niso smeli šole odpreti.

Zdaj hočem omeniti še par zgledov, da pokažem, kako so se Slovenci spreminjali v Italijane. Leta 1904 smo delali novo železnico iz Tista. K nam je prišel nek mladec službo pisarja. Per sem ga že prej poznal in sem vedel, da je hodil v Trstu v italijanske in nemške šole, zato sem ga vprašal, zakaj ni poiskal službe v Trstu. Povedal mi je, da je vložil že tri prošnje in vsako prošnjo je spisal v treh jezikih: slovenskem, italijanskem jeziku. Povedal mi je, da je enkrat dobil odgovor, da ne potrebujejo Slovencev, dvakrat pa se odgovora ni dobil. Povedal mi je, da so nekateri njegovi prijatelji pisali prošnje samo v italijanskem in nemškem jeziku in so tudi dobili službe. Povedal mi je, da je večina njegovih prijateljev, ki so zatajili slovenski jezik in se nečeno več pripoznavati za Slovence.

Tukaj naj omenim še par slovenskih družin, katere sem jaz poznal. V neki družini sta bila oče in mati prava Slovenca. Imela sta 12 otrok: samo najmlajša dva sta znala malo slovenski govoriti, drugih 10, ki so bili že odrasli, pa niso znali nič slovenski in so se sramovali svojih staršev. Naj omenim še neko drugo družino, kjer je bilo 8 otrok; od teh osmih otrok ni nobeden znal slovenski, čeprav sta bila oče in mati prava Slovenca. Imel sem naslovo od 30 slovenskih družin, v katerih je bilo nad sto otrok, ki niso znali prav nič slovenski govoriti. Iz tega se lahko vidi, kakšno italijanstvo je na naši obali Adrije. Pa vendar je še velika večina naših ljudi, ki niso zatajili slovenskega jezika.

Moja želja je, da bi tukaj v Ameriki Slovenci in Hrvatji, ki so iz tistih krajev doma, katere hoče imeti Italija, napravili glasovanje in s tem glasovi bi pokazali, koliko nas je, ki nečemo biti pod Italijo. Jaz sem popolnoma prepričan, da bi mi Slovani tukaj v Ameriki dobili veliko število glasov, ker so se naši ljudje v velikem številu izseljevali v Ameriko, na njihova mesta pa so prišli Italijani iz Italije. Mislim, da tako glasovanje bi malo veljalo in da je v Ameriki že toliko rodoljubnih Slovencev, da bi plačali stroške, kar bi veljale glasovnice. Jaz sem takoj pripravljen dati \$10, ako se napravi glasovanje. Vsak slovenski list v Ameriki naj bi poslal svojim naročnikom glasovne pole in vsi naročniki naj bi skrbeli za to, da dobijo kolikor mogoče veliko podpisov z nazlovi iz starega kraja. Seveda bi to moralo biti pošteno in brez goljufije. Na glasovnih polah bi morala biti natpisana prošnja in protest. Tak protest naj bi zložili naši voditelji, kateri znajo in se brigajo za take stvari. Kadar bi bile glasovnice podpisane, potem bi jih izročili tistemu, kateri bo šel na mirovno konferenco. Mislim, da bodo sprejeli tudi kakšnega Slovenca in tak Slovenec ne bi prišel praznih rok. Lahko bi pokazal gospodom diplomatom glasovnice s podpisi. Mislim, da bi to več veljalo kakor same prošnje in prazni protesti. Če bomo napravili glasovanje tukaj v Ameriki, potem bi bilo dobro, da bi vsakdo zapisal, če hoče iti v stari kraj, ali če bo ostal v Ameriki.

Torej, Slovenci, skrbite, da boste oddali vsak svoj glas, če bomo napravili glasovanje. Kateri Slovenec se zdaj za to nič ne briga, tistemu jaz sedaj lahko rečem, da je pravi izdajalec. Za časa vojne so mene nazivali nekateri Slovenci za izdajalca, sedaj bom pa jaz vas nazival z izdajalci, če ne boste storili svoje dolžnosti.

Slovenci, sedaj hitro na delo! Enajsta ura je odbila in bliža se dvajseta, ko rad pribežim vihar, ki bo poskušal lomiti veje od slovenskega drevesa. Bodimo pripravljeni ter ne pustimo, da bi so-

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VERHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POBOTOJNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni odbor:
BUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne posojitve naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse prilože pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristanek. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpora, poškodnin in smrtnin je že izplačala do \$1.500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami. Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

pravljeno ter ne pustimo, da bi so-

vražni vihar trgaj vej z našega slovenskega drevesa.

Pozdravljam vse Slovence in Slovence po širni Ameriki.

Peter Slabe, 3012 Penn. Ave.

Farrell, Pa.

Pridno in pazljivo čitam slovenske časopise in povsod vidim pozive za agitacijo za nabiranje denarnih prispevkov za slovenski narod v stari domovini. Kaj pa mi farrellski Slovenci? Ali moremo v tem kaj pomagati? Mislim, da.

Nas je precejšnje število in z malimi prispevki na mesec si lahko napravimo lepo svoto. In ko se enkrat odpre poštni promet, bomo lahko v največji potrebi pomagali našim ljudem. Torej na delo! Noben napreden Slovenec ne bo zdaj držal križem rok, temveč vsi bomo šli na delo. Nikdo ne sme govoriti: "Jaz boim poslat svojimi, ti pa pošli svojim." Kdo bo pa onim pomagal, ki nimajo nikogar v Ameriki? Kolikim družinam je padel oče na bojišču, umrla je mati; kdo bo pomagal tem revežem? Koliko je starih očetov in mater, ki so izgubili svoje sinove, ki bi jim lajšali pozne dneve starosti. In kdo jim pomaga?

Kdor ima le količjak usmiljenega srca, mora priskočiti na pomoč. Mi, ki smo dobro živeli v Ameriki, se nimamo prav nič pritoževati; vsakdo ima dovolj dela in zasluži tudi toliko, da more pomagati revežem v stari domovini.

Na svidenje 1. decembra!

V. Valentinčič.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Upam, da se bo nas zbralo veliko število v nedeljo 1. decembra.

liko število v nedeljo 1. decembra.

Boljše zdravljenje za manj denarja.

Profesor Doktor B. F. Mullin

Slovenski zdravnik-spezialist

411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa.

(Najboljše glavno mesto. Čisto poslovanje od Smithfield St. Pa. do mesta z najmanj izmankom.)

Jaz sem nastarejši zdravnik-spezialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Odravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravstvenih raznih boleznih imam največja uspeha. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlan. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim rane, bolečine, uspešno in hitro. Govorim čisto slovensko. Moje cene so zmernne. Zanesljivo.

Ne sprejemam smotnih. Prihite k meni kot k prijatelju.

Radam vsakod 9. ure zjutraj do 6. ureve. V nedeljo sem od 10. ure zjutraj do 2. popoldne.

Za staro pravdo

POVEST IZ LETA 1515.

Spisal Peter Bohinjec.

"Prinesite mi vre terana!" pač ne bo s vojimi neslanostmi dosti opravil; kdor je poštenjak, obsoja to hudobnost."

Krmar hiti po vino, gostje pa viteza molče opazujejo. Mrak se je delal in solnce je začelo za gore. Zato je bilo že tema v izbi. Kristof hlastno potegne za vre in pije. Bil je žejen. A skrili se ni dala razburjenost na njegovem obrazu. Da bi že vedeli, odkod je prišel, uganili bi takoj, kaj je bil povod njegovi razburjenosti.

"Ali Trska kaj pride danes semkaj?" vpraša na tistem krmarja.

"Bil je, gospod Kristof, a je že odšel domov."

"Sporočite mu, naj me zvečer čaka doma."

Kožuh začuti zlat v roki ter z globokim poklonom spremi plemenitega gosta do vežnih vrat.

Vitez se poslovil ter odide urnih korakov pod mesto na Lednico.

Tam je stanoval vikar sv. Trojice. Njegovi dohodki so bili vrh Lednice, kameniti holmec Gradiša in mlin v Mošnjah. Pili so bili vikarjevi dohodki in skromno je moral živeti, da se je preživljal. Stregla mu je njegova sestra Barba.

Hisa je bila lesena, krita s slamo. Okna iz prozorne rožnine so odsevala mračno svetlobo po izbi in na ognjišču v kotu je Barba netila ogenj. Vikar hodi gor in dol po sobi ter si mane roke.

"Le dobro zakuri, Barbika! Mraz je in okna so zamrzla do vrha."

"Nič več nimam veselja, Janez! Oh, kar sem že danes preslišala. Bogu bodi potoženo! Kaj spravljata take reči na prižnico, da te potlej ljudje obirajo! Pusti te meščane pri miru; saj vidiš, da jih je sama ošabnost. Oh, kako sem bila srečna doma pod Studorjem, zdaj pa sem morala prilezti v to radovijsko gnezdo!"

Barbika je le čakala, da ji brat začne odgovarjati. Ker pa le ni bilo nič glasu in je vikar venomer hodil gor in dol ter samo poslušal in molčal, utihne tudi Barbika in jezno pihla s pihalnikom v žerjavico, ker se ne dovolj suha drva nočejo vneti.

Kar se začnejo stopinje po hroščem snegu.

"Pst, nekdaj gre!" se obrne sestra in pozorno prebura.

Ali že se zatresejo važna vrata, meč zarolja.

"O, Marija! Pote gredo, Janez!" vzdihne Barbika ter se prime za očiščice.

"Bodi pametna in molči!" izpregovori vikar, se ustavi sredi sobe ter pogleda srpo s svojimi bistrimi očmi proti durim.

Duri se odpro ter na pragu se počaka postava mladega viteza.

"Dobrodošli, gospod Kristof! Kajka čast zame, da me obiščete."

"Z veseljem, gospod vikar! Meni so vsi stanovi časti vredni, a duhovski stan mi je že čez vse časti vreden."

"Barbika, prinesi gospodu vitezu stol!"

"Ni se ne trudite z menoj, Barbika! Je že dobro kar tukaj-le pri ognjišču. Tako domače se mi zdi, tako-le ob ognjišču sedeti ter se pogovarjati. S kmetom Tomažem sva ga že marsikako merico izpila ob domačem ognjišču."

In Kristof sede poleg ognjišča na stol. Tudi vikar primakne svoj stol in kmalu sta v živahnem pogovoru. Vitez potegne iz za telesnika dve dolgi steklenici in jih postavi na ognjišče.

"Ne zamerite, da sem prinesel s seboj to malenkost. Vem, da nimate v zalogi bogve koliko pijače in v dobra kapljica včasih tudi najskromnejšemu človeku ne škodi."

"Ah, preveč ste skrbni zame, dobri gospod vitez! Barbika, prinesi kaj za prigrizek! Nekaj potice in klobas je še ostalo od božičnih praznikov."

"Ali danes ste se razgreti, gospod vikar! Strmeč sem vas poslušal in imam vas od danes naprej še stokrat rajši. Res, iz srca ste mi govorili. Škoda, da jaz nimam tako globokega pogleda v človeško življenje."

"To je pač moja dolžnost, gospod Kristof! Ako mi duhovniki ne bomo resnice govorili, kdo naj jo še potem zagovarja?"

"In vendar ste okusili danes dosti bridkosti. Napadali so vas, kakor sem slišal, in tisti mišerli slikarček Grošelj vas je celo zbadal v osemnajstih slikah. No, en

pač ne bo s vojimi neslanostmi dosti opravil; kdor je poštenjak, obsoja to hudobnost."

"Ne bojte se, gospod Kristof! Mene kaj takega ne more užaliti, ne potreti. Pač me je užalilo, da me je pokaral moj predstojnik, mi prepovedal se na leco iti ter zapretil, da me prestavijo v Bohinj."

"Kaj ne poveste, gospod vikar! A ne bojte se tudi tega! Jaz sem osebo znan pri ljubljanskem škofu Ravbarju in ga bom poprosil, naj ne dovoli te prestave."

"Zahvaljujem vas za sočutje, dobri gospod vitez! Toda povem vam odkrito, da grem rad med svoje Bohinjec. Tudi moji sestri se toži po domači vasi."

Kristof umolknje. Naposled izpregovori:

"No, če greste v Bohinj, pridete v področje blejskega gradu. In tako se utegnemo še bliže seznaniti, ako nam bo sreča mila."

"Kako je že z vašo stvarjo, gospod Kristof?"

"Ravno zato sem se zgasil pri vas, da vas povprašam nekaj za svet. Bil sem malo prej pri grofu Turnu. Ta mi je bil vedno naklonjen. Danes pa sem čutil in spoznal, da mi odleži tudi on odtegne svojo roko. Kakor veste, je knežijanar prodal zakupništvo radovijskega gradu Vuku pl. Drihtstajnu. To je vplivalo na grofa Turna, da je meni odpovedal svojo zaslonbo. Nova zakupnik je odločen pristaš mojega očeta in grof se boji, da bi ne prišel prijeten v zamero. A najbolj me je karal radi moje naklonjenosti do kmetov."

"Tega se ne bojte, gospod Kristof! Imeti srec za zatiranje, je vselej človekoljubno delo. Tudi meni zamerijo, da se preveč pogajam za ubožno ljudstvo. Ali kdo bi hotel trditi, da so res razmere v naših časih? Krivica se oblastno šepiri, pravica pa tiči v kotičku. Kder se pogajajo za pravico in resnico, ga preganjajo, kdor pa zatira pravico ter zapira pot resnici, tega hvalijo."

"Res je to, gospod oče! Toda povejte mi, kakšno pot naj bi jaz ubral, da dosežem svoj namen?"

"Da vam merem svetovati, dobri gospod, je pred vsem potrebno, da jasno izpoveste svoj namen."

"Moj namen je, priboriti si dedno pravo, katero mi zanika Poliksenka."

"Vsekakor imate vi predpravo do blejske graščine, ker ste prvi in najstarejši sin gospoda Jurija Krajskega. Vendar pa dvomim, da bi kar tako prišli do svoje pravice. Vaš oče vas naposled vendar le lahko razdeduje, češ, da ste nepokoren sin in da se družite s kmeti ter jim dajete potuho, se potikate okrog po svetu in žalite svojo družino. Ako vaš oče vse to predloži brikskemu škofu, težko da bi ne prodl."

(Dalje prihodnjic.)

Zavezniki v Črnem morju.

Pariz, Francija, 25. novembra. — Ko je bil Bosphorus očiščen min, so odplule zavezniške bojne ladje v Črno morje ter so obiskale razna pristanišča med Varno in Novorossyskom.

Očiščevalna dela v Bosphoru so bila končana 20. novembra. Francoske in zavezniške ladje, ki so nastanjene v Carigradu, so dobile povelje obiskati črnomoška pristanišča Varna, Galata, Eregr, Samsun, Sinope, Trebizond, Batum, Poti in Novorossyk.

Poveljnik zmagovitih zavezniških čet na solunski fronti general Franchet d'Esperey, je v soboto prišel v Carigrad.

Iščem ANTONA PLUT. Pred petimi leti je bil v Angletonu, Texas, in od tam je šel v Leadville, Colo. Prosim, če kdo ve za sedanjega njegovo naslov, da mi blegoviti naznaniti, ali pa če sam bere te vrste, naj se mi ta o oglasi. — Peter Sraj, Box 454, Angleton, Brazoria Co., Texas. (27-30—11)

Iščem svojega brata GASPERA FRANK FROLA. Doma je iz Jelšan na Primorskem. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njega, da mi naznani njegovo naslov, ali naj se nam oglasi. — Tony Frol, Box 12, Star City, W. Va. (26-29—11)

Ob stoletnici

Vilharjevi

(Rojen 7. septembra 1818, umrl 6. avgusta 1871.)

"Čujte gore in planine, da sinovi Slave smo."

Mir. Vilhar.

Kateraga Vilharja poznate? — Morda Frana Serafina, znamenitega jugoslovanskega skladatelja, živčnega v Zagrebu? Njegovega očeta Miroslava Vilharja, čigar stoletnico obhajamo sedaj, poznamo malo po imenu in narodno-zgodovinskem pomenu; tem bolj znane so nam pa mnoge njegove pesmi, ki so naravnost ponarodnele.

Kdor poje "Po jezeru, bliz Triglavu", poje Miroslava Vilharja Slovenka, ki pravi: "Kaj maram, da nimam srebra, ne zlata, ljubzen gorec tudi nekaj velja", je Vilharjeva; istotako Planinarica ki "rože ne bo trgala, da bi venec spleta". Kdor iz nižav želi "na goro", na strme vrhe, kamor nas kliče in miče in vabi sree, obnavlja v svoji duši Vilharjeve občutke. Tudi pod lipo, ki zeleni v dišečem gaju, in v Vilharjevi družbi. Bil je Miroslav Vilhar graščak na Kalcu pri St. Petru na Krasu, in vendar je izrekel besede svojega kmeta: "Če kdo zaničava težavni moj stan, ta nimaj al' srca, al' nima možgan".

Miroslav Vilhar je sin kršne Notranjske. Rojen je bil v Planini 1818 kot sin tamošnjega postarja, ki pa je bil obenem lastnik gradu Kalea na Krasu. V nemškem St. Pavlu na Koroskem je študiral gimnazijo, pravo pa na Dunaju in v Graecu. Narodne zavesti na Notranjskem takrat še ni bilo nobene; po nemških mestih pa so se nhalali le manjši dijaški slovanški krogi. Ko je bil v Graecu, je bil tam slovanški krog Stanka Vraza in Davorina Trstenjaka, ki je o slovanških rečeh včasih kar pisal v graški list "Der Aufmerksame". V tem ilirskem ozračju se je morda prvič vzbudila v Miroslavu slovenska zavest, vendar je bilo vse, kar je napisalo nper, pisano v nemškem jeziku. Študij svojih ni končal, ampak je prevzel graščino Kalea ter se leta 1843 oženil v Senožečah.

Tu nahajamo pri njem od 1859 do 1861 kot vzgojitelja otrok Frana Levstika, ki mu je pomagal tudi pri prireditvi njegovih "Pesni" (1860). Popularni notranjski graščak je postal 1861. deželni poslanec, a bil to le do 1864; v tej dobi (1863) je izdajal politični list "Napredek", ki mu ga je najbolj pisal Levstik in ki mu je nakopal tiškovno pravdo in zapor na ljubljanskem Zbajšku. Umrl je Vilhar nagle smrti leta 1871 ter je pokopan v Knežaku. Pred 12. leti so mu v Postojni postavili spomenik.

Vilharja smemo šteti med enega glavnih prebuditeljev Notranjske. Pa ni probujal naroda z velikimi skupščinami — za take takrat še ni bil čas — ampak s socialnim življenjem, s pesmijo in glazbo, z zabavo in igro. Bil je Vilhar veseljak prve vrste — več let je bil pri njem šaljivec Alešovec — bil je pesnik, pevec in skladatelj. Petja in glazbe je odmeval njegov Kalea. Leta 1850 je izdal Vilhar viteško spevoigro "Jamsko Ivančo", dve leti pozneje pa tri zvezke skladb svojih lastnih tekstov ("Mila, mila lunica", "Ko ptičica sem pevala", "Pijmo ga, pijmo", "Po jezeru" itd.). V takem zabavnem družabnem krogu se mu je lahko porodila tudi misel, spisati za prebujajoči se narod gledališke igre, in res jih je spisal nekoliko.

Razen imenovanih drobnih pevk, ki so znane vsakemu slovenskemu pevskemu krogu in (nekateri) daleč po jugoslovanskem svetu, so se razznale tudi nekatere njegovih basni in sicer po ljudskošolskih čitankah. Kdo bi se ne spominjal iz mladih let, kako se je "vse, kar plava in kar leze", nekoč zbralo v razsodbo spora med mečem, peresom in plugom ter plugu priznalo ceno! Pa ona dva pluga, eden zarjavel od lenobe, drugi svetel od dela! Ali pa ščinkavec, ki je bil tako nevaležen zeleni lipi, svoji dobri gospodinji! Datira na novopečene kmetške župane (po letu 1848), pa je "župan" živalskega kraljevstva; niti medved, niti pelen, lisjak, zajec, kos, osel, palček ne ngajajo živalim za župansko čast! Eden ali drugih teh motivov je vzletel iz tujih literatur. (Glej Veda I.

109.)

Vilharja lahko imenuje Notranjska svojega pesnika ne le po njegovem bivašču, ampak tudi po vsebini mnogih pesmi. Na Kalcu sedi Vilhar in se ozira na Nanos in Javornik, proti Vipavi, Itsi in Reki. Kras pomiluje radi usode ki mu je vzela njegovo nekdanjo zeleno odejo. Notranjski gradovi in njih razvaline budijo Vilharja spomine na srednjeveške viteze, okrutnike, ki so prepozno objokovali smrt svojih. Ljudmile in križarje, ki so hodili v sveto deželo.

Vilhar je bil pevec-pesnik. Velik pesnik ni bil. Tega se je sam zavedel, ko je dejal: "Jaz nisem Prešernu, ne Vodniku strie; nabral pa sem nekaj domačih evetie." Če že ni bil Prešernu in Vodniku strie, pa jima je bil vsaj neek, ki je podedoval bogatejša strica. — Prešernove "Razamunde" spominja po vsebini in obliki njegov "Jurko". Zlasti pa je reči, da je Vilhar nadaljeval glasove lahke Vodnikove lire. Sam je eno svojih pesmi posvetil Vodniku, pevcu Ilirije.

Vsi, ki ljubimo slovensko popevko, se ob stoletnici rojstva Miroslava Vilharja radi spominjamo notranjskega slovenskega pesnika in buditelja. Njegova Notranjska je takrat, ko je rasel Vilhar bila komaj prestala posledice francoskega vojn in avstrijskega bankrota ter je spala v temi narodne nezavezanosti. Dandanes preživlja tudi težke čase vojne in glada, a gleda z vso našo domovino v lepšo jugoslovansko bodočnost....

(Slov. Narod, 6. IX.)

Priprave za pot

Predsednik Wilson se bo podal na pot v spremstvu francoskega poslanika. — Nobenih avdienc.

Washington, D. C. 25. novembra. — Na mirovno konferenco bo spemil predsednika Wilsona poslanik francoske republike Jusserand. V spremstvu bo najbrže tudi grof M. di Cellere, italijanski poslanik.

Danes se je dognalo, da ne bo sprejemal predsednik Wilson pred svojim odhodom nikakih navadnih avdienc v Beli hiši. Žnjam bo mogoe govoriti le o kaki izvanredno važni stvari.

Sedaj pripravlja govor, katerega bo imel pred kongresom, predno bo zapustil deželo.

Pri predsedniku je bil danes G. Creel, načelnik urada za javne informacije. Vprašal ga je, če ga bo smelo spremljati tudi par uglednih ameriških časnika.

Po avdienci je izjavil, da se predsednik še ni odločil, kaj bo storil v tem slučaju.

Tudi predsednikov tajnik Tammulty ni mogel dati v tem oziru nobenih informacij.

Najbrže bo odpotoval na parniku George Washington, ne pa s parnikom Agamemnon, kot je bilo v začetku določeno.

Predsednikovo potovanje v Pariz se bo vršilo brez vsakih ceremonij. Razen članov tajne službe ga bo spremljalo le par vojakov.

Rojaki, naročajte se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Iz stare domovine

Nad čem vse bi se radi zgražali.

Kopa nemške dečadi in dijakov je šla po Volkstagu mimo Narodnega doma v Mariboru pred stanovanje dr. Verstovske in izvažala z "Wacht am Rhein". Tedaj je baje neki Slovenec dejal k svojem prijatelju, da je grdo, da Nemci otroke pošajajo in da se odrasli skrivajo. To daje "Marburger Zeitung" dobrodošel povod, da dočelnika imenoma napada. In vendar ni rekel, ni konstatiral nič drugega, kot navadno dejstvo: da se je odraslo nemštvo, potem ko je polodrasle zborovale do skrajnosti z divjimi hujskarijami razburilo, skrilo za te niti se polodrasle.

Usnja za milijon kron.

Pri nekem spediterju v Prag so našli 44.844 kg usnja, ki je vredno dandanašnji milijon kron.

Vsak boj izključen.

Berlin, Švica, 5. novembra. — Feldmaršal Hindenburg je brzojavil nemški vladi, da nemška armada zaradi strogih pogojev premirja na noben način ne more obnoviti bojev. Rekel je tudi, da nemška armada ne bi mogla pričeti niti operacij samo proti francoski armadi.

Po svojih trgovskih opravkih je prišel v New York znani slovenski trgovec z zlatino v Connemagh, Pa. Mr. John Pajk, ki je tudi obiskal naše uradništvo. S trgovino se zelo pohvali in namerava ostati v New Yorku še nekaj dni.

ŠPANSKA INFLUENZA.

V sedanjem času razširjanja kužne bolezni španske influence morali bi zelo paziti, da se je obvarujejo. Kadar koli opazite vnetje oči, tok nosne, bolečine v hrbtu, glavobol, bol udov, mrzlico, vročico in splošno oslabbost, priporočamo vam sledeča navodila kot najboljšo sredstvo za obvarovanje proti tej bolezni: Grganje in izpiranje grla ter nosa s Severovim Antiseptolom, kateri naj se uporablja raztopljen; vzemite po en del tega zdravila na tri dele gorke vode. Ko počutite mrzlico ali takoj za pričetkom kihanja, vzemite takoj eno ali dve Severove tableti za prehlad in gripo ter ponovite vsake tri ure, dokler vaša čreva ne pričnejo dobro delati. Ako se vas prime kašelj, tedaj vzemite kakšno gorko pjačo, da se dobro spote. Če se pa še ne čutite boljše, potem pa hitro pokličite zdravnika in naredite vse, kar vam on svetuje. Gore navedene zdravila bodo veliko pomagala, da se obvarujete proti influenci, zatorej je zelo umestno, da imate vedno omenjena zdravila pri rokah doma. Prodajajo se v lekarnah po sledečih cenah: Severa's Antiseptol 35c., Severa's Cold and Grip Tablets 30c., in Severa's Balsam for Lungs 25 in 50c. Ako vam je nemogoče dobiti ta zdravila v vaši domači lekarni, potem jih naročite naravnost od W. F. Severa, Cedar Rapids, Iowa. (Adv.)

PRIUČITE SE DO MAJŠKA ZDRAVILSTVA

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoe zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi, prodajam ter razpošiljam raznovrstne suhe rastline, cvetja, korenine in jagode, tako, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pisite po moj brezplačni cenik. Pri meni se dobi tudi knjižica "Mali domači zdravnik". Ista obširno opisuje veliko števil rastlin in daje nasvet, za katere bolezni in kako naj se rabijo. Za samo 25 centov v poštah znamkah lahko osrečite samega sebe in svojo družino s to poučljivo knjižo.

MATH. PEZDIR

P. O., Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

Rozika Schwimmer ogrski poslanik.

Bern, Švica, 25. novembra. — Ogrska vlada je imenovala za svojega poslanika v Švici Roziko Schwimmer, pisateljico in pacifistino, ki stanuje v Švici.

Rozika Schwimmer je sprejela imenovanje in bo v kratkem nastopila svojo službo. To je prva ženska, ki je bila nekdanj imenovana za poslanika.

Rozika Schwimmer, ki je predsednica ogrske družbe sufražetk je sprožila idejo za Fordovo mirovno ladjo in je sama v tej družbi šla s Fordom v Evropo.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Potrtim srecm naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem Simon Amerike, da mi je po kratki in mučni bolezni dne 18. nov. ob 8. zjutraj, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zapala majo ljubljena žena

FRANČIŠKA MALEČKAR,

rojena Črne.

Ranjka je dne 11. novembra po tožila, da je nekoliko slaba, se vlegla v posteljo, iz katere ni več vstala. Napadla jo je influenza, kateri se je pridružila še pljučnica, ki ji je tekem 8 dni podlegla. Pokopali smo jo dne 20. nov. na Calvary pokopališču.

Tem potem se zahvaljujem s celim srecm društvu Lurske Matere Božje št. 451 NHZ., ki ji je položilo krasen venec na krsto ter jo spremilo do groba. Enako se zahvaljujem družini Jeran, družini Španik ter delavcem iz N. Y. C. Shops za podarjene vence. Vsem naj bo Bog plačnik za izkazano sožalje. Prisrčna zahvala tudi vsem onim, ki so me obiskali v teh bridkih urah ter me s tem tožali.

Ranjka zapušča tukaj mene s simekom ter sestro Marijo v Forest City, Pa.; v stari domovini pa mater, eno sestro in enega brata.

Počivaj v miru, draga mi žena, Bog naj ti bo milostljiv sodnik!

Gasper Malečkar, žal. mož.

Collinwood-Cleveland, O., dne 22. novembra 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjam potrgeta srea, da mi je nemila smrt pokosila po dveh letih težke bolezni (jetiki) dne 15. novembra brata

JOŠIPKA KNAUS.

Pokojni je bil doma iz vasi Mali log, fara Loski potok, star 30 let. V Ameriki je bival 5 let. Zdravil se je v Warrensville sanatorium, toda ni se mogel otresti te strašne bolezni. Tukaj zapušča mene sestro in svaka, v stari domovini pa očeta in mater, enega brata in 4 sestre.

Pri tej priliki se najlepše zahvaljujem društvu Maccabeas št. 1298, ki ga je tao-lepo spemilo v cerkev in grob. Isto tako se zahvaljujem tudi Josip Gorniku, ki mu je položil krasni venec na krsto ter ga spremil vseskozi na zadnji poti s svojim avtomobilom zastoj. Končno pa ostalim njegovim prijateljem, ki so mu tudi položili skupni venec na grob, kakor tudi vsem onim, ki se ga obiskovali za časa bolezni. Bog vam stotero poplačaj!

Pokopali smo ga dne 19. nov. na Calvary pokopališču. Naj bi mu bila lahka svobodna gruda in sveti naj mu večna luč!

Collinwood-Cleveland, O., dne 23. novembra 1918. (27-29—11)

Čehi v Rusiji.

Harbin, Sibirija, 25. novembra. — Čehoslovške čete se ne umešajo v notranje zadeve Rusije in žele iti v svojo domovino, toda zavezniške vlade so jih naprosile, da ostanejo tam. Tako je rekel čehoslovški vojni minister general Stefanik, ki je bil danes v Harbinu, ki je na poti na fronto ob Volgi.

O Ameriki je rekel naslednje: — Amerika v tej vojni ni dohila dežel, niti odškodnine, pač pa ljubezen svobodnih narodov sveta. Nauki predsednika Wilsona so nudili prvo rešitev problema zatiranih narodov.

General Stefanik pravi, da je mogoe v nekaj tednih zlomiti bolj ševiško moč, ako se rabi sila.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecm naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila usoda vzela od nas ljubljeno brata

FRANK ZAGORCA.

Premnul je za vedno dne 5. novembra ob 6. uri zvečer po 9. dnevi bolezni pljučnici v starosti 22 let. Rojen je bil v Podgori, fara Prečna pri Novem mestu. Tukaj zapušča 2 sestre, v stari domovini pa staršice, 1 sestro in 2 brata. Bil je član dveh pomernih društev, in sicer št. 40 JSKJ in št. 378 NHZ. Pokopali smo ga 7. nov. na katoliško pokopališče sv. Barbare v Claridge, Pa.

Tem potem se lepo zahvaljujem vsem znancem in prijateljem, ki so ga obiskali na mrtvaškem odru; nadalje se zahvalim društvenim sobratom, ki so ga spemili na pokopališče; iz srca se pa zahvalim njegovim sodrugom in prijateljem: Johnu Klobučar, Jakobu Jerina, Jurju Špehar, Nikolaju Vukobratu in Johnu Hervol, ker so pri pokojnikovi rakvi prečeli dve noči; hvala tudi njegovima stricema Martinu in Jerneju Zagorec, ki sta prišla iz Bradocka, Pa., ter ga spemila na pokopališče. Še enkrat srčna hvala vsem skupaj, Bog povrni!

Tebi, dragi brat, naj bo lahka ameriška zemljina, v miru počivaj! Usoda-te je vzela od nas v spomlad tvojega življenja od nas baš v času, ko si se tudi ti veselil boljših časov, ko bo zmagala pravica nad krivico in da bo zasijala lepša zarja tudi nam Slovencem, kakor je svetila do zdaj. Ali žal, roka Vsegamogočnega je posegla vmes in te vzela iz tega viharnega življenja v boljšo večnost, kjer vlada mir in pravica vsem enako. Slovenija ti je zibel dala, nova domovina raket žitirala, mati narava pa deli svoje dobrrote in gorje vsem enako, revnin in bogatinom. Naj krasni z zelenjem in cvetjem tvojo gonilo. Spavaj mirno spanje in večna luč naj ti sveti! Pusti si nas v nadi, da se zopet snidem nad zvezdami, kjer lepše solnce nam zasije, lepša zarja rumeni.

Zalujoca ostala: Mary Bevc, sestra, Louis Bevc, svak.

Claridge, Pa., 24. nov. 1918.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecm naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je 7. nov. premnul po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, naš brat

JOHN URBAS.

Star je bil 42 let, doma iz Vel. Dobrave, fara Zatična

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA
5. JULIJA 1908INKORPORIRANA
27. OKTOBRA 1908WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION
Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PRIJATEL, 2322 Wash. Street, Denver, Colorado.
Podpredsednik: ANTON VODISEK, 424 Park Street, Pueblo, Colorado.
I. tajnik: FRANK SKRABEC, 4464 Washington St. Denver, Colo.
II. tajnik obnem zapisnikar: J. CANJAB, 4422 Grant St. Denver, Colo.
Blagajnik: JOE VIDEITCH, 4485 Logan Street, Denver, Colo.
Zaupnik: JOHN PREDOVIC, 4837 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

1. nadzornik: JOHN GERM, 316 Palm Street, Pueblo, Colorado.
2. nadzornik: FRANK HENIGSMAN, 1220 Chestnut Ave., Pueblo, Colo.
3. nadzornik: MIHALJ KAPSCH, 508 N. Spruce, Colo. Springs.

POROTNI ODBOR:

1. porotnik: PETER MEDOS, Route 8, Box 106, Pittsburgh, Kansas.
2. porotnik: JOHN HOCEVAR, 514 West Chestnut St., Leadville, Colo.
3. porotnik: JOHN JAKSA, Box 272, Louisville, Colorado.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKET, 4487 Washington St., Denver, Colo.

URADNO GLASILO:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepisne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

Zadnji redbine Montberthier

Spisal Jean Rameau. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

21

(Nadaljevanje.)

Toda Mihaela ni bilo, in noči ni hotelo biti konca. Naslednjega jutra je grof zelo zgodaj vstal. Bil je najboljši voja in se je vsem zdel deset let mlajši.
— Stanoval bom v hotelu d'Angleterre, hčerka — ji je rekel. — V Antwerpnu, seveda. — Tam bom najmanj štiri dni. — Le brzojavi, če se bo kaj važnega zgodilo.
Po teh besedah je poljubil hčer ter ji zabičil, naj ne hodi z doma, če, da je precej hladno.
Ko se je odpeljal, je gledala še dolgo z žalostnim očesom za njim.

— Ana je rekla hišni — če pride gospod Valin, me takoj obvestite.

Zatem je odšla v svojo sobo.

Pretekla je ura za uro, toda Mihaela ni bilo. — Zakaj ji ni ničesar sporočil? — Najraje bi bila šla v Saint-Amand, pa se je bala srečati gospoda Saverne. Sklenila je torej, čakati doma.

Ob treh popoldne so pri močno zalajali.

— On je — je pomislila sama pri sebi in prebledela.

Res je bil gospod Valin, katerega je hišna takoj odvedla v Ni-mino sobo.

Ko je Nina opazila svojega prijatelja, je takoj vse vedela.

— Torej on noče! — je vzklila preplašeno.

— Prav imaš, Nina — je odvrnil mladenič bolestno. — Sram ga je bilo kakor vojaka, ki mora priznati svoj poraz.

Tedaj je pa razkrila Nina roke ter objela svojega prijatelja.

— O Mihael, kaj bo, kaj bo?

— Poslovit sem se prišel od vas, gospodična Nina.

— Poslovit! — Torej boste odpotovali?

— Da, zdi se mi, da bom jutri zvečer zopet v Angliji.

— V Angliji! — Torej vas je gospod Saverne zopet poslal na pot?

— Ne, sedaj grem prostovoljno.

— Za dolgo časa?

— Da, za dolgo, gospodična Nina.

— Kaj govorite?

— Nekaj čisto navadnega. — Stric mi je posadil stol pred vrata in vsled tega sem prisiljen sam skrbeti zase. — Ker se mi dozdeva, da se bo dobila v Angliji kaka služba, bom šel tja.

— Brez mene?

— Ni drugače, gospodična Nina.

— Ali ste znoreli, gospod Valin?

— Daj Bog, da bi znoreli. — Žal mi je, da sem pri pravi pameti.

Toda norel sem tedaj, ko sem mislil, da vas smem ljubiti. — Sedaj, ko sem ozdravel od te norosti, se moram odpovedati tej sreči.

— Ne, ne! — je vzklila Nina.

— Zakaj ne?

— Zato da ne. — Prepovedujem vam, krbeti za to. Kljub temu da ste malodušni, boste doživeli srečo, kakoršna vam ni še bila do-
deljena in o kateri niti ne sanjate. — Na vsak način se morate poročiti z menoj, pa naj bodo zadeve take ali take. — Boste videli, go-
spod, da se ne boste kesali. — Zakaj ugovarjate — ga je nežno vpra-
šala in ga objela.

— Zato, ker je potrebno, Nina.

— Kaj je potrebno? — Da vas zapustim? — Ne, ne, to ni mo-
goče. — Za tako stvar nima dovolj moči. — Le pomirite se. — Ne-
bova se skregala. — Določeni ste, da se poročite z menoj, pa naj se
to zgodi prej ali slej.

— Ne, to bodo preprečili.

— Kdo bo preprečil?

— Vaš gospod oče.

— Ne bojte se, moj oče se bo že uklonil.

— Jaz sem pa ravno o nasprotnem prepričan. — Ker ne vem, na
kak način bi obogatel, vem, da se bo vaš oče vedno protivil temu
zakonu.

— Potemtakem se pa ni treba brigati za očeta. — Zdi se mi, da
zadostujeta za zakon dva ne pa trije.

— Vi ste še mladoletni. — V Franciji se ne morete poročiti brez
njegovga dovoljenja.

— Če se ne moreva v Franciji, se bova pa kod drugod — je od-
vrnila deklica neprisiljeno.

— Mladenec jo je začuden pogledal. Njena lica so bila nekoliko
rdeča, iz oči ji je pa sevela železna odločnost.

— Ali veste, gospodična Nina, kaj mi predlagate?

— Da, seveda vem.

— Da bi pobegnili?

— Če ne bo drugo, bova seveda morala pobegniti.

— Toda jaz ne morem odvesti mladoletnega dekleta.

— Ali se bojte?

— Če se bojim? — je vzklila in jo objel. — Da, bojim se in
sicer za vas. — Vaš oče bo silno razjarjen, in bo najbrže storil nekaj
česar bi ne smel storiti. — Če bo pa možal, bo moral umreti vsled
molk.

— Moj oče! — Ne, ne, on ni posebno občutljiv. — Če bi šlo za
kako starino, bi ne rekla. Ker pa gre zame, je seveda nekaj drugega.

— Nikar ne govorite tega, gospodična Nina. — No, dobro, če bi

hočete, vas bom odvedel. — To bom pa storil z največjim strahom.

— Zakaj pa?

— Zato, ker se bojim, da bo napočil čas, ko me boste prokli-
njali.

— Jaz da bi vas proklinjala? — Moj Bog, zakaj?

— Ali ste že zopet pozabili, da sem reven in da bom najbrže ce-
lo življenje reven? — Na svojega strica se ne smem in ne morem
več zanašati. — On me je pogljal iz hiše in mi ne bo dal nobene po-
pore. Prijatelj bova postala šele tistega dne, ko boste postali so-
proga gospoda Saverne. — Meni se obeta slaba bodočnost. — Pa ne
samo meni, tudi vam, če boste šli z menoj. — Stradati bi morala in
morda celo umreti.

(Pride še.)

S. R. Z. V NEW YORKU.

V soboto, dne 23. novembra, je bilo vstanovljeno v New Yorku Slovensko Republ. Združenje z okrog sto člani. SRZ. je bilo vsta-
novljeno v Beethoven Hall na 5. cesti v New Yorku.

Sejo so sklicali nekateri naši rojaki, ki so se od začetka zani-
mali za idejo SRZ. Narod se je polnoštevilno odzval, in vsi so se z veseljem oprijeli ideje in se ob-
vezali, da bodo vedno in povsod delali za to idejo.

Seja se je vršila v najlepšem redu. Otvoril je sejo g. Dergane in navzočim prečital poziv in jih po-
zval na red. Predsednikom je bil izbran g. L. Benedik, zapisni-
karjem pa g. Muc. Predsednik je pozdravil navzoče in jim predsta-
vil glavnega nadzornika SRZ. g. Ivana Krešiča, ki je v daljšem govoru pojasnil vodilne misli S. R. Združenja ter jim priporočal, naj ostanejo vedno in povsod verni tem idejam, katere so prava last našega naroda. Na bodočem shodu bodo zastopani tudi bratje Hrvatje in raznesli to idejo med svoje rojake; v prvi vrsti pa New Yorkski Hrvatski Sokol, ki je prvi to idejo poprijel.

Za g. Krešičem je govoril g. I. Adamič in prečital nekatere zanimive točke iz Krfske Deklaracije ter jih protolmačil in pokazal v pravi luči.

Zdaj se je na poziv predsednika prešlo na ustanovitev Združenja. Določena je bila pristopnina \$1.00 in sprejemajo se prostovoljni prispevki. Pristopilo je kakih sto članov in v odbor osam članov in dva nadzornika.

Nato se je razvila živahna debata o raznih vprašanjih, med drugimi o tem, če je Krfska Deklaracija preključna. Nadzornik I. Krešič prečita iz službenih "Srbskih Novina" govor srbskega ministrskega predsednika Nikole Pašića na banketu v Londonu, dne 6. novembra, v katerem je izre-

čno naglasil, da Srbija misli izvesti ujediničenje našega naroda na temelju Krfske deklaracije.

Določeno je bilo, da se vrši prihodnji shod prihodnjo soboto, 30. novembra v prostorih rojaka M. Baueha, 211 Graham Ave., Brook-

lyn, N. Y. ob 8. uri zvečer. Vsek Slovence in Hrvat, ki svobodno in pošteno misli nam bo dobro došel.

Newyorški Hrv. Sokol je javil, da se vdeležijo shoda korporativno. Na shodu so vsi člani podpisali petično SRZ. na predsednika

Wilsone ter obenem poslali po-
sebe brzojav, katerega bomo ob-
javili pozneje z natančnim poro-
čilom o prvem in drugem shodu.

Zakaj hočemo Slovenci demo-
kracijo? Ker smo bili od nekdanj
demokratični, ker ne poznamo med
seboj plemstva. — To je dokazano
v članku "Poglavje o stari sloven-
ski demokraciji", priobčenem v

Kje sta moja polubrata JOŽEF
TREBEC in PETER TREBEC,
doma iz Suhorja na Notranj-
skem? Pred 1½ letom smo bili
skupaj v Pittsburghu, Pa. Iz-
vedel sem, da sta bila tukaj v
Clevelandu pred 14 dnevi, pa
se nismo skupaj dobili. Prosim
cenjene rojake, ako vedo za
njo naslov, da mi naznani, če
pa sama bereta ta oglas, naj se
mi zglasita. — John Dojčić,
15016 Saranac Road, Cleveland,

NAZNANILO.

Vsem članom društva "Mirni
Dom" št. 45 SDPZ. v Johnstown,
Pa., naznanjam, da se vdeležijo
glavne seje v nedeljo 1. decem-
bra, ker imamo rešiti več važnih
stvari ter oberem bo volitev od-
bora za 1919. leto. Člani, ki se ne
vdeležijo seje, prispevajo 50¢ v
društveno blagajno.

S sobratiskim pozdravom
(27-30-11) Gregor Hreščak.

NAZNANILO.

Društvo "Zdrženi Slovani"
št. 56 SDPZ. v Pittsburghu, Pa.,
bo imelo svojo redno in glavno
letno sejo v nedeljo 1. decembra
v navadnih prostorih Kraljsko-
Slovenskega Doma. Tem potom
se vabi članstvo, da se te seje
polnoštevilno vdeležijo, kakor pra-
viha zahtevajo. Izvoliti se mora
novi odbor za leto 1919.

S sobratiskim pozdravom
John Simončič, tajnik.

Rada bi izvedela za naslov moje
sestre rojene FRANČIŠKE PO-
GAČNIK. Za sedanjí naslov ne
vem, ker sem čula, da je omo-
žena. Doma je iz Zgornje Žado-
brave pri Devici Mariji v Pol-
lju. V Ameriki biva kakih 7 let
in se baje nahaja nekje v Cleve-
landu, Ohio. Prosim cenjene ro-
jake, ako kateri ve za njen na-
slov, da mi blagovoli naznani, ali
pa, ako sama bere te vrstice,
naj se oglasi svoji sestri Rozzi iz
Podgrađa. Naslov: Rosie Stör-
gel, Box 175, Clinton, Ind.

(25-27-11)

RAČUN MED DRUŠTVI IN ZAPADNO SLOVENSKO ZVEZO.

Za mesec October 1918.

Ime društva	VPLAČALI						PREJELI		IZPLAČILO ZA	
	Smrt. sklad	Rezerv. sklad	Boln. sklad	Stroški pošk.	Tisk. znaki	Vrh. zdrav.	Preveč poslali	Skupaj	Ime prejematelja	Svota
Dr. sv. Martina št. 1	99.38		99.40	14.90	50		7.10	221.03	Germ Louis	11.00
Dr. Slovan št. 3	131.47		137.20	20.80	50		10.20	300.17	Glieh Anton	52.00
									Pajesh Jakob	12.00
									Brezovar Joe	23.00
Dr. Zapadni Junaki št. 4	20.07		21.70	3.10			1.55	46.42	Radovich Geo	15.00
Dr. Planinski Bratje št. 5	107.46	4.00	116.20	16.82	75	1.00	8.20	254.53	Perme Joseph	15.00
									Kochevar Joseph	40.00
									Perme Joseph	400.00
									Požar Chas.	400.00
									Prosen Helen	11.00
Dr. Zvon št. 6	11.55	5.00	12.60	1.80			90	32.85		
Dr. Kr. sv. Rožn. venca št. 7	43.12		48.30	7.00	25		3.50	102.17		
Dr. Biser št. 8	29.92		31.50	4.50			2.50	68.17		
Dr. Napredni Slovenci št. 9	28.96		32.20	4.50			2.30	67.96		
Dr. Slov. Bratje št. 10	3.12		3.50	50			25	7.37		
Dr. sv. Janez Nepomuk št. 11	18.66		21.70	3.10			1.55	45.01	Beh Anton	62.00
									Zalar Jacob	16.00
Dr. Zgodnja Danica št. 12	8.41	1.00	11.20	1.60			80	23.01		
Dr. Junaki št. 13	16.22		17.50	2.50			1.25	37.47	Lesjak Anton	12.00
Dr. Sloga Slovencev št. 14	23.60	1.00	26.60	3.90	25	1.90	92.45	35.00		
Dr. Triglav št. 15	6.56		6.30	99			45	14.30		
Dr. Zapadna Zvezda št. 16	128.20		142.80	22.40			10.30	303.70	Robida Anton	20.00
									Francelj Chas.	21.00
Dr. Hrabri Slovani št. 17	14.98		15.40	3.40			1.10	33.88		
Dr. sv. Alojzija št. 19	9.01		10.50	1.50			75	21.76		
Dr. Planinke št. 20	13.97	1.00	17.50	2.50			1.25	36.22		
Dr. Grintavec št. 21	42.55	5.00	40.60	7.00		1.50	3.00	99.65	Papash John	34.00
Dr. sv. Mihaela št. 22	59.78	2.00	38.50	5.60	25	50	2.75	109.38		
Dr. Cleveland št. 23	18.20	1.00	18.20	5.60	50	25	1.35	45.05		
Dr. Marija Pomagaj št. 24	10.12		7.00	1.30			65	19.07	Papash Mary	30.00
Dr. Wilburton, št. 25	8.09		7.00	1.00		25	50	16.84		
Skupaj....1997.46									Skupaj bol. podp....374.00	

Drugi izdatki za mesec oktober:

Skrabec Frank	\$ 50.00
Slovenian Home za stanarino	6.50
"Glas Naroda"	15.00
East and Echo, za pisalni papir	11.00
Horian Moving za selitev pisarne	15.00
Tekave Joseph, Express	1.00

Bolniška podpora	98.50
Posmrtnina poslana Allien Property Cus.	374.00
	800.00

Skupni izdatki za mesec oktober	1272.50
Dohodki za isti čas	1997.46

Preostanek za mesec oktober	724.96
Bivša imovina Zveze je bila	\$29,237.63

Imovina 31. oktobra	\$29,962.51
Z bratskim pozdravom	

Frank Škrabec, glavni tajnik.

Telefon urada: Court 3450 Telefon na domu: Neville 1870 R.
F. A. BOGADEK
ATTORNEY AT LAW
VRHOVNI ODVETNIK NARODNE HRVATSKE ZAJEDNICE
103 Bakewell Building.
Vogal Diamond in Grant Sta., PITTSBURGH, PA.
Nasproti Court House.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne gledajte na to, kako dolgo in ne ostrajajte na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnili vas bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne sdržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši Specialist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-karke, s katerimi morem videti skoki vas, kakor skoki steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in tujih zdravil. Ne bodite boježi in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov slovit 606 za krvne bolezni in zdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem ti-
soče slučaje ostavelosti, kožne bolezni, revmatizma, Melodine in
jetrne bolezni, srbenje, masele in vse kronične bolezni.

Smerne cone.

Prof. Dr. H. G. BAER,

511 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

nasproti pošte.

VAŽNO.—Održi to in prinesi s seboj.

Dr. LORENZ 644 Penn
EDINI SLOVENSKE
GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST
MOŠKIH BOLEZNI
avenue
Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz
sam se zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in
ker imam slovensko, zato vam morem popolnoma razumeti in spo-
stati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje.
Skoraj 23 let sem pridobil posebno skušnje pri zdravljenju moških
bolezni. Zato se morete popolnoma saneti na mene, moja skrb pa
je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite kmalu.

Jaz zdravim masturijano, kri, masline in lise po telesu, bo-
lezni v grlu, ispačanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne
bolezni, ostavelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in šločnem,
cmenico, revmatizma, katar, slabo kila, navduho itd.

Urada ure so: V ponedeljkih, sredo in petkih od 9. ure
jutraj do 5. popoldna. V točkah, četrtkih in sobotah od 9. ure
jutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldna. — Po
pošti se zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolažila, da vas razumejo.
Jaz imam hrvaško in je stara govorica, zato vas lahko zdravim,
ker vas razumejo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA".

NAJVEČ